

คำนำ

คู่มือแนวทางการดำเนินงานวัณโรคฝ่ายเวชปฏิบัติครอบครัวและชุมชนโรงพยาบาลคอยเต่านี้จัดทำขึ้นใช้เป็นแนวทางป้องกันและควบคุมวัณโรคให้สอดคล้องกับการพัฒนางานให้บริการผู้ป่วยตามบริบทของพื้นที่อำเภอคอยเต่ามีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐานแนวทางการควบคุมวัณโรคแห่งชาติ

ขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินงานวัณโรคโรงพยาบาลคอยเต่าที่ได้ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการจัดทำคู่มือฉบับนี้

งานวัณโรคโรงพยาบาลคอยเต่า

คณะกรรมการงานวันโรค โรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โรงพยาบาลดอยเต่า

- 1.พ.ญ รัฐกานต์ กาวีละ ประธาน
- 2.นางวงศ์อัมพร โนจ๊ะ รองประธาน
- 3.นายอำนาจ อางหาญ กรรมการ
- 4.นางมยุรี จันทร์ทิพย์ กรรมการ
- 5.นายฉัตรชัย นวลใส กรรมการ
- 6.นางประทุมพร คำแสน กรรมการ
- 7.นางวันวิสาข์ คำนิมิต กรรมการ
- 8.นายธนภัทร พอจิตร กรรมการและเลขานุการ

บทบาทและหน้าที่

- กำหนด นโยบาย วางแผนและจัดทำงบประมาณสำหรับงานป้องกันและควบคุมโรค
- กำกับ นิเทศติดตามงานให้เป็นไปตามแผนงาน
- ประสานงานป้องกันและควบคุมโรคระหว่างหน่วยงานอื่น
- เฝ้าระวัง รวบรวมวิเคราะห์ปัญหาวันโรค
- นิเทศงานและฝึกอบรมเรื่องวันโรคแก่ อสม. โรงเรียน เจ้าหน้าที่ สาธารณสุข
- พัฒนาการความรู้และวิชาการเรื่องวันโรค

คลินิกวัณโรคโรงพยาบาลคอดอยเต่า

วัตถุประสงค์

1. เพื่อรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติตัวขณะทานยาได้ถูกต้องและสามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนได้อย่างปกติสุข
2. เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อในชุมชน และชุมชนยอมรับ
3. ลดอัตราการป่วย อัตราการตายและการแพร่เชื้อของวัณโรค

เป้าหมายในการดำเนินงาน

1. การรักษาผู้ป่วยระยะแพร่เชื้อโดยให้มีอัตราผลสำเร็จในการรักษา (success rate) โดยคิดจากอัตราการรักษาหาย(cure rate) และรักษาครบ (complete rate) รวมกันไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85
2. เพิ่มความครอบคลุมและเร่งรัดการค้นหาผู้ป่วยใหม่ระยะแพร่เชื้อไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของจำนวนผู้ป่วยใหม่ระยะแพร่เชื้อที่คาดว่าจะมีอยู่ในชุมชน

ตัวชี้วัดงานคลินิกวัณโรค

1. ด้านการรักษา

1.1 อัตราผลการสำเร็จในการรักษา(success rate) โดยคิดจากอัตราการรักษาหาย(cure rate) และรักษาครบ (complete rate) รวมกันไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85

1.2 อัตราการเปลี่ยนของเสมหะ(conversion rate) ในผู้ป่วยใหม่และกลับเป็นซ้ำไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85

สำหรับผู้ป่วยอื่นๆไม่ต่ำกว่า 80 %

1.3 อัตราการขาดยา (default rate) ต้องไม่ต่ำกว่า 5%

1.4 อัตราล้มเหลว(failure rate) ในการรักษาผู้ป่วยใหม่เสมหะพบเชื้อไม่เกิน 3%

1.5 อัตราตาย (death rate)

ด้านการค้นหาผู้ป่วย

1.ความครอบคลุมของการค้นหาผู้ป่วยไม่น้อยกว่า 70 % ของผู้ป่วยที่คาดว่าจะมีไว้ในชุมชน
บทบาทของหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานวันโรค

ผู้รับผิดชอบงานวันโรค คุณอำนวย อาจารย์ คุณวัชระ กันทะโย

1.ด้านการค้นหาผู้ป่วย

-ค้นหาผู้ป่วยที่มีอาการสงสัยวัณโรคที่มาตรวจที่โรงพยาบาลและในชุมชน

2.ด้านการรักษา

-ให้ความรู้และคำปรึกษาแก่ผู้ป่วยทุกด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการรักษาครบของผู้ป่วย

-รักษาผู้ป่วยวัณโรคด้วยระบบที่เหมาะสม

-โอนผู้ป่วยในรายที่เห็นสมควรไปรักษายัง สอ.หรือ pcu ใกล้บ้าน

-บันทึกผลการรักษาและติดตามผลผู้ป่วย

-ติดตามผู้ป่วยที่ขาดการรักษาให้เร็วที่สุด

-ประสานความร่วมมือในการดำเนินงานควบคุมโรคในระดับอำเภอและระดับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของเภสัชกร ผู้รับผิดชอบ คุณชนภัทร พงจิตร์

-บริหารคลังยาเวชภัณฑ์และยาที่ใช้ในการรักษาวัณโรค

-กำหนดมาตรฐานและคุณสมบัติของยาที่ใช้ในการรักษาวัณโรค

-ติดตามเฝ้าระวังผลข้างเคียงของยา

-จัดหา เก็บรักษาและจัดเตรียมยาเป็นDaily drug packet

-ให้คำปรึกษาและความรู้เกี่ยวกับวัณโรค

บทบาทของเจ้าหน้าที่ชั้นสูตรผู้รับผิดชอบ คุณ นัทรชัย นวลใส

- ตรวจสอบสไลด์เสมหะอย่างถูกต้องและเที่ยงตรง
- มีการบันทึกรายละเอียดของผู้ป่วยและผลการตรวจลงในทะเบียนชั้นสูตรโรค
- เก็บสไลด์เสมหะที่ให้ผลบวกและลบทุกแผ่น เพื่อการควบคุมคุณภาพต่อไป

บทบาทผู้ให้การศึกษา ผู้รับผิดชอบ นางวงศ์อัมพร โนจ๊ะ

ด้านเอดส์

- ให้การศึกษา ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการควบคุมป้องกันโรค
- คัดกรองผู้มีอาการสงสัยวัณโรคในผู้ติดเชื้อเอดส์ และส่งตรวจเสมหะ

ด้านวัณโรค

- ให้การศึกษา ก่อนและหลังการตรวจเลือดหาเชื้อเอช ไอ วีด้วยความสมัครใจ
- แจ้งผลเลือดและวางแผนช่วยเหลืออย่างเหมาะสม

บทบาทการให้วัคซีน บี ซี จี ผู้รับผิดชอบ นางสาวมณีรัตน์ จันทรแก้ว นางสาวรัตติกาล แก้วจา

- ให้วัคซีน บี ซี จี แก่ทารกแรกเกิดให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ให้วัคซีน บี ซี จี แก่เด็ก ป. 1 ที่ไม่มีแผลเป็น บีซีจี และไม่มีประวัติเคยได้รับวัคซีนบีซีจีมาก่อน

แนวทางการดำเนินงานผสมผสานวัณโรคและโรคเอดส์โรงพยาบาลดอยเต่า

เป้าหมาย ลดการป่วยและลดการเสียชีวิตที่เกิดจากการติดเชื้อโรคเอดส์และวัณโรคร่วมกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปัญหาวัณโรคในกลุ่มผู้ติดเชื้อเอช ไอวี/ผู้ป่วยเอดส์
2. เพื่อลดปัญหาจากการติดเชื้อเอช ไอวีในผู้ป่วยวัณโรค

แผนงานบูรณาการระหว่างวัณโรคและโรคเอดส์

จัดตั้งคณะกรรมการ CAT team (Counseling ,AIDS ,TB)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างกลไกการประสานงานระหว่างงานวัณโรคและงานเอดส์
2. เพื่อลดอุบัติการณ์ของวัณโรคในผู้ติดเชื้อเอช ไอวี
3. เพื่อลดอุบัติการณ์ของโรคเอดส์ในผู้ป่วยวัณโรค

ตัวชี้วัดการดำเนินงานผสมผสานวัณโรคและโรคเอดส์

การค้นหวัณโรคในผู้ป่วยติดเชื้อเอช ไอวี

1. ผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ได้รับการตรวจคัดกรองวัณโรค ร้อยละ 100

การให้ยาป้องกันวัณโรค(การรักษาการติดเชื้อวัณโรคแฝง)

1. อัตราการกินยาครบมากกว่าร้อยละ 80
2. ผู้ป่วยวัณโรคที่ขึ้นทะเบียนรักษาและได้รับการให้คำปรึกษาเรื่องโรคเอดส์ ร้อยละ 100
3. ผู้ป่วยวัณโรคที่สมัครใจตรวจเลือดหาการติดเชื้อ เอชไอวี ร้อยละ 80

ผู้ป่วยวัณโรคที่ผลเอชไอวีเป็นบวก

1. ผู้ป่วยวัณโรคที่ติดเชื้อ เอชไอวีที่ได้รับการตรวจหาระดับ CD4 ร้อยละ 90
2. ผู้ป่วยวัณโรคที่ติดเชื้อ เอชไอวีที่ระดับ CD4 < 250 cell /cu.mm และได้รับยาต้านไวรัส (ARV) ร้อยละ 80
3. ผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ที่ได้รับการสัมภาษณ์การตรวจคัดกรอง ร้อยละ 80